

Povestea lui Nelson Mandela, liderul puternic, frumos, autentic și mereu printre oameni.

*„Am să vă întotdeauna idealul democrației și al societății libere,
în care toate persoanele trăiesc împreună în armonie”
Nelson Mandela*

Andy Szekely - 2013

**Povestea lui Nelson Mandela,
liderul puternic, frumos, autentic
și mereu printre oameni.**

„Am slăvit întotdeauna idealul democrației și al societății libere, în care toate persoanele trăiesc împreună în armonie”

Nelson Mandela

Nelson Mandela a demonstrat că este posibil să schimbi cursul istoriei propriei țări chiar dacă ești închis între cei patru pereți ai unei celule.

Pe când avea 46 de ani, a fost condamnat pe viață pentru că milita pentru instaurarea democrației în Africa de Sud. A petrecut în închisoare 28 de ani. Când a fost eliberat în 1990, avea deja 71 de ani. În ciuda faptului că a avut de suportat regimul aspru de detenție și munca fizică, a reușit să instaureze democrația în Africa de Sud. În 1994 la patru ani de la eliberare a fost ales președinte.

Congresul Național African (CNA) a fost înființat în 1912, pentru a lupta împotriva discriminării rasiale instituționalizată prin legi opresive. Și alți lideri ai Congresului au militat pentru eliminarea apartheid-ului. Dar Mandela a fost cel care a reușit să stabilească o relație cu guvernul Africii de Sud, deși era încarcerat.

Nu reprezenta o autoritate oficială. Beneficia de posibilități restricționate de a comunica cu lumea exterioară. Cum a fost capabil să exercite o influență asupra colegilor din Congresul Național African, gardienilor, autorităților închisorii, guvernului și comunității internaționale, pentru a crea un climat în care să se poată organiza negocieri?

Modul în care Mandela a acționat ca lider al CNA s-a bazat pe stilul său de leadership neexclusivist și pe modul în care a combinat exploatarea puternică a relațiilor personale și a argumentelor rezonabile cu amenințarea comiterii unor acte teroriste îndreptate împotriva clădirilor guvernamentale, dar nu împotriva ființelor umane.

Imediat ce a fost încarcerat, și-a dat seama că una dintre principalele sarcini pe care le avea de îndeplinit era să stabilească o relație cu gardienii săi, care se comportau uneori cu brutalitate.

În autobiografia sa, intitulată *Long Walk to Freedom*, afirma: „Credeam că toți oamenii, chiar și gardienii din închisoare, puteau să se schimbe și am făcut tot ce ne stătea în putere pentru a-i îndupleca. Uneori, pentru a-și atinge obiectivele, trebuia să facă lucruri care îi displăceau. Odată, un gardian a considerat că își arată prietenia aruncând, pe bucata de iarbă de lângă un deținut, un sandwich, ca și cum ar fi hrănit un animal. Primind încuviințarea tacită din partea lui Mandela, deținutul a acceptat dovada de prietenie. Auto-controlul de care a dat dovadă i-a permis să continue construirea unei relații cu acel gardian.

Mandela a vrut să pătrundă în tainele psihologiei și culturii Afrikaner (n.tr., populație albă de cultură neerlandeză din Africa de Sud). A învățat limba acestora și le-a parcurs literatura. Iată ce a afirmat un coleg din CNA: „Trebuie să înțelegi modul de a gândi al comandantului inamic“. Înțelegând modul de gândire al minții Afrikaner, Mandela a știut că atunci când va veni clipa, avea să știe cum să negocieze cu guvernul Afrikaner.

Mandela avea „abilitatea excepțională de a-i face pe toți cei cu care intra în contact să se simtă speciali“, emanând o căldură și un farmec neobișnuit, creând astfel un impact puternic asupra autorităților din închisoare.

În 1981, atunci când ministrul de justiție a cerut un raport cu privire la Mandela, în răspunsul lor erau menționate următoarele:

Este extrem de motivat și întreține o puternică abordare idealistă.

Întreține relații personale remarcabil de puternice, este jovial și se comportă într-o manieră prietenoasă și respectuoasă față de autorități.

Are capacitate de manipulare, dar comportamentul său nu este nici lipsit de tact, nici provocator.

Nu manifestă semne evidente de atitudine resentimentară față de albi, deși este posibil să joace teatru.

Comportamentul caracteristic unui demnitar pe care Mandela l-a manifestat în închisoare a determinat membrii guvernului sud-african să-l considere un partener de discuții pertinent.

Într-o noapte a fost luat din închisoare pentru a participa la o întâlnire neoficială cu președintele Africii de Sud, F.W. de Klerk. De Klerk a ajuns la concluzia că putea colabora cu Mandela. Împreună puteau să îndrume cele două părți pe care le reprezentau în cadrul procesului complicat de negociere.

Pe măsură ce discuțiile cu guvernul sud-african avansau, comunitatea internațională trimitea emisari pentru a-l întâlni pe Mandela în celula sa, care apoi să poată povesti despre el. Prima impresie pe care le-o crea era aceea că nu era câtuși de puțin un luptător de gherilă, ci un potențial șef de stat. Astfel, comunitatea internațională a căpătat încrederea de a solicita imperativ Africii de Sud să abolească apartheid-ului și să poarte negocieri.

În timpul mandatului său de președinte, nu s-a pus niciodată problema de a comite acte de răzbunare pentru a plăti cu aceeași monedă. A reușit să coalizeze toți locuitorii țării – de culoare, albi, asiatici sau de altă rasă – alături de sine, într-un program național de reconciliere și de acțiune benefică în vederea reconstruirii țării. Anticipa evenimentele, își poziționa resursele modeste pentru a putea reacționa cu rapiditate față de acestea. Manifesta o atitudine de integritate personală rar întâlnită. A dat dovadă de

înțelepciune politică transformând facțiunile învrăjbite din jurul lui în parteneriate și coaliții.

Mandela nu trebuie privit ca un sfânt. Ar fi o naivitate. A învățat să își controleze agresivitatea și să „dea frâu liber rațiunii, nu pornirilor năvalnice“, păstrând în minte scopul final: o victorie negociată.

De Klerk descrie o serie de ocazii când Mandela a lăsat să se întrevadă resentimentele față de cei care îl aruncaseră în închisoare atâția ani. Ambii erau conștienți de faptul că ei erau cei care trebuiau să detoneze eventualele blocaje din calea procesului de negociere. Numai prin intermediul colaborării puteau să își materializeze viziunea vizând un stat democratic multirasial.

Mandela a încercat să ia în seamă doar ceea ce e mai bun în oameni și să vadă lucrurile din perspectiva acestora. Africa de Sud – stat modern, multirasial – are problemele sale, asemenea oricărei alte țări democratice, dar, dacă nu ar fi fost Nelson Mandela, prietenii și aliații săi, nu ar fi existat deloc.

Cooperarea între persoane care au priorități diferite poate genera soluții mult mai ingenioase decât cele pe care le-ar putea imagina un singur individ.

Adaptare după: ALPHA Leadership (R. Dilts s.a., ed. Amaltea, 2009)

Lecția de leadership pe care o dă Mandela este ce a unui om care a învățat într-adevăr să depășească ideea de ”lucru în echipă” și a dus-o la un nivel mult mai înalt, de la care se pot schimba destinele unui grup mare de oameni sau chiar ale unei țări, iar prin exemplul istoric pe care îl dă, al civilizației politice la nivel global.

Care sunt calitățile unui astfel de lider ?

Ce abilități esențiale îl fac să dobândească o asemenea putere publică ? Prin ce metode poate fi exercitată această putere pe termen lung ?

Răspunsurile la aceste întrebări fac obiectul părții a treia din Cartea puterii.

Concret, în cele ce urmează vei avea la dispoziție un set de instrumente practice prin care poți obține următoarele beneficii pentru tine și pentru cei pe care îi influențezi:

- Știi cum să te manifesti ca un lider autentic, așa cum este Mandela sau cum a fost Ghandi.
- Înțelegi mecanismele prin care poți să devii un nume fără să îți știrbești autenticitatea și păstrându-și principiile intacte
- Îți dezvolți carisma preluând din comportamentele și abilitățile tipice oamenilor puternici
- Aplici metode de delegare bazate pe încredere și respect reciproc și astfel poți construi echipe mari de oameni dedicați unei viziuni
- Construiești în mod strategic un brand personal puternic și autentic cu ajutorul căruia să inspire alți lideri să își dezvolte puterea publică

Toate acestea sunt rezultate pe care liderii adevărați le obțin deja și deși poate părea neverosimil, liderii autentici nu sunt chiar atât de puțini.

Tu ești unul dintre ei !

Inspirație !
Andy Szekely